

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Bijlage 8.2 OMT 68

Resultaten gedragsonderzoek: 1,5 meter afstand houden wordt steeds lastiger

De 1,5 meter afstand houden lukt mensen steeds minder goed. Mensen met een hogere kans op een ernstig verloop van COVID-19 lukt het over het algemeen beter de coronamaatregelen op te volgen. Het draagvlak voor de hygiënemaatregelen, het thuisblijven bij verkoudheidsklachten en het afstand houden blijft met 90-95% onveranderd hoog. Dit blijkt uit het tweede gedragsonderzoek van het RIVM, GGD GHOR Nederland en de regionale GGD'en.

Desondanks lijkt het voor mensen lastiger om 1,5 meter afstand te bewaren. Het aantal mensen dat zegt dat anderen zelden of nooit in hun 1,5 meter komen, neemt vergeleken met half april af voor op het werk (-5%), bij het boodschappen doen (-9%) en bij het bezoeken van familie en vrienden (-12%). Er is ook een toename van het aantal mensen dat aangeeft dit (heel) moeilijk te vinden (+5%).

Gedragmodellen bruikbaar bij COVID-19-preventie

In het tweede deel van het gedragswetenschappelijk onderzoek van RIVM en GGD'en naar COVID-19-preventie hebben de onderzoekers ook gekeken naar factoren die voorspellen hoe mensen met de gedragsadviezen omgaan. De onderzoekers bekeken de hygiënemaatregelen (20 seconden handen wassen, niezen in elleboog, zakdoek gebruiken), het vermijden van bezoek aan ouderen en mensen met een kwetsbare gezondheid en 1,5 meter afstand houden.

De uitkomsten laten zien dat mensen die zich bedreigd voelen door het virus en daar bezorgd over zijn de gedragsadviezen nauwkeuriger opvolgen. Mensen die aangeven vertrouwen te hebben in de effectiviteit van de maatregelen en aangeven deze zelf ook goed te kunnen uitvoeren, laten twee weken later ook een hogere mate van opvolgen van de maatregelen zien. Dit is in lijn met belangrijke gedragmodellen die dus óók bruikbaar lijken om gedrag te begrijpen ten tijde van deze pandemie.

Hoewel de verschillen niet groot zijn, rapporteren mensen met een kwetsbare gezondheid vaker dat zij de hygiënemaatregelen opvolgen en de 1,5 meter afstand houden. Dat laatste geldt ook voor 70-plussers, die minder vaak mensen met een kwetsbare gezondheid bezoeken. Het lijkt er dus op dat ouderen en mensen met een kwetsbare gezondheid de gedragsadviezen wat beter volgen.

Volop steun voor gedragsregel 'vermijd drukte'

RIVM

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

T 030 (0)20 (10)(2e)
info@rivm.nl

De opdracht 'vermijd drukte' is goed ontvangen als vervanger van 'blijf zoveel mogelijk thuis'. Maar liefst 95% steunt deze nieuwe gedragsregel, tegen 82% voor 'blijf zoveel mogelijk thuis' in de vorige meting. Net zoals in de eerste meting is het *overall* draagvlak voor onder meer de hygiënemaatregelen (90-95%), het 1,5 meter afstand houden (93%) en het thuisblijven bij verkoudheidsklachten (92%) groot. De regels en adviezen die ons sociale leven beperken kunnen op minder steun rekenen. Denk aan zo min mogelijk bezoek ontvangen (80%) en zoveel mogelijk thuiswerken (81%). Het minst populair is de regel waarbij 1 of 2 aangewezen personen 70-plussers mogen bezoeken (71% steunt deze maatregel).

Uit dit onderzoek komen ook onduidelijkheden naar voren. Zo is het opvallend dat mensen die de kans groter achten dat ze besmet raken wel vaker geneigd zijn zich aan de hygiënemaatregelen te houden, maar juist minder vaak 1,5 meter afstand houden. Dat laatste wordt mogelijk verklaard doordat deze mensen 1,5 meter afstand houden zelf lastig vinden en daardoor denken dat de kans op besmetting groter is. Via verdiepend onderzoek hoopt het RIVM hier meer inzicht in te kunnen geven.

Onderzoek naar gedrag en welbevinden in coronatijd

Om beter te begrijpen hoe mensen denken over de afgekondigde maatregelen, wat hun drijfveren zijn om zich hier aan te houden en wat de impact op mensen is, voeren het RIVM, GGD GHOR Nederland en de regionale GGD'en samen een groot onderzoek uit. Het onderzoek gaat over het gedrag van mensen, wat ze vinden van de gedragsmaatregelen van de overheid en hoe het fysiek, mentaal en sociaal met ze gaat in dit coronatijdperk. De resultaten zijn afkomstig uit de tweede meting onder 53.000 mensen (7 -12 mei). Dit zijn mensen die ook aan de eerste meting van half april hebben deelgenomen. De derde meting vindt eind mei plaats.

Dit onderzoek is tot stand gekomen met financiering van NWO en ZonMw en met advies van de Wetenschappelijke Adviesraad van de Corona Gedragsunit van het RIVM. Naast dit vragenlijstonderzoek voert het RIVM ook op andere manieren onderzoek uit om meer inzicht te krijgen in bevolkingsgroepen die hieraan niet of in mindere mate meedoen.